

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	5
ABREVIERI	7

TITLUL I

ASPECTE GENERALE

CAPITOLUL I. NOȚIUNI INTRODUCTIVE	21
Secțiunea I. Dreptul penal ca ramură de drept	21
§ 1. Noțiunea dreptului penal	21
§ 2. Obiectul dreptului penal	25
§ 3. Necesitatea dreptului penal	26
§ 4. Relațiile de apărare socială din perspectivă istorică	27
§ 5. Caracterele dreptului penal	28
§ 6. Scopul dreptului penal	31
§ 7. Politica penală	31
§ 8. Sarcinile dreptului penal	32
§ 9. Legăturile dreptului penal cu celelalte ramuri de drept	32
Secțiunea a II-a. Știința dreptului penal	34
§ 1. Știința dreptului penal – ramură a științelor juridice	34
§ 2. Științele penale (criminale)	35
Secțiunea a III-a. Principalele școli și curente de politică penală	37
§ 1. Apariția școlilor de politică penală	37
§ 2. Doctrina clasică	38
§ 3. Doctrina pozitivistă	39
§ 4. Sisteme eclecticice	40
§ 5. Doctrinile apărării sociale	42
§ 6. Sisteme contemporane	44
Secțiunea a IV-a. Evoluția dreptului penal român modern	45
§ 1. Codul penal de la 1865	45
§ 2. Codul penal de la 1937 (Codul penal Carol al II-lea)	46

§ 3. Evoluția dreptului penal român (1938-1969).....	47
§ 4. Codul penal de la 1969	47
§ 5. Codul penal din 2009	48
Secțiunea a V-a. Principiile fundamentale ale dreptului penal	50
§ 1. Noțiune	50
§ 2. Cadrul principiilor fundamentale ale dreptului penal	50
Secțiunea a VI-a. Izvoarele dreptului penal	55
§ 1. Noțiunea și cadrul izvoarelor dreptului penal	55
§ 2. Izvoarele dreptului penal în special	57
Secțiunea a VII-a. Raporturile juridice penale	63
§ 1. Noțiune și caracterizare	63
§ 2. Structura raporturilor juridice penale.....	65
§ 3. Faptele juridice penale	68
CAPITOLUL II. LEGEA PENALĂ	69
Secțiunea I. Noțiune, structură, interpretare	69
§ 1. Noțiune și categorii de legi penale.....	69
§ 2. Criterii de clasificare a legilor penale	69
§ 3. Normele de drept penal.....	70
§ 4. Interpretarea legii penale	74
Secțiunea a II-a. Aplicarea legii penale în timp	76
§ 1. Considerații generale privind aplicarea legii penale	76
§ 2. Principiile de aplicare a legii penale în timp	77
§ 3. Activitatea legii penale	78
§ 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare.....	81
§ 5. Aplicarea legii penale în situații tranzitorii.....	84
§ 6. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei.....	85
§ 7. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei	93
§ 8. Principiul ultraactivității legii penale temporare.....	103
Secțiunea a III-a. Aplicarea legii penale în spațiu	104
§ 1. Principiile de aplicare a legii penale în spațiu.....	104
§ 2. Aplicarea legii penale în raport cu faptele săvârșite pe teritoriul țării	105
§ 3. Aplicarea legii penale române infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării	111
§ 4. Cooperarea internațională în lupta contra criminalității.....	120
§ 5. Extrădarea	123

TITLUL II

INFRAȚIUNEA ȘI SANȚIUNILE DE DREPT PENAL

CAPITOLUL I. NOȚIUNEA ȘI TRĂSĂTURILE ESENȚIALE ALE INFRAȚIUNII	134
Secțiunea I. Noțiunea de „infrațune”	134
§ 1. Preliminarii	134
§ 2. Definiția generală a infrațunii	135
Secțiunea a II-a. Trăsăturile esențiale ale infrațunii	137
§ 1. Prevederea în lege, ca trăsătură esențială a infrațunii	138
§ 2. Fapta săvârșită cu vinovăție	138
§ 3. Fapta să fie nejustificată	145
§ 4. Fapta să fie imputabilă persoanei care a săvârșit-o	146
CAPITOLUL II. CONȚINUTUL INFRAȚIUNII	147
Secțiunea I. Aspecte generale	147
§ 1. Noțiuni	147
§ 2. Structura conținutului infrațunii	148
Secțiunea a II-a. Factorii infrațunii	150
§ 1. Obiectul infrațunii.....	150
§ 2. Subiecții infrațunii	152
§ 3. Locul și timpul săvârșirii infrațunii.....	163
Secțiunea a III-a. Conținutul constitutiv al infrațunii	164
§ 1. Noțiuni	164
§ 2. Latura obiectivă	165
§ 3. Latura subiectivă.....	173
CAPITOLUL III. ÎNLĂTURAREA CARACTERULUI PENAL AL FAPTEI	177
Secțiunea I. Aspecte generale	177
§ 1. Preliminarii despre înlăturarea caracterului penal al faptei.....	177
§ 2. Cadrul cauzelor care înlătură caracterul penal al faptei	178
Secțiunea a II-a. Cauzele justificative	180
Subsecțiunea I. Legitima apărare.....	180
§ 1. Noțiune și caracterizare	180
§ 2. Condițiile și efectele legitimei apărări	181

Subsecțiunea a II-a. Starea de necesitate	188
Subsecțiunea a III-a. Exercițarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații.....	192
Subsecțiunea a IV-a. Consimțământul persoanei vătămate	194
Secțiunea a III-a. Cauzele de neimputabilitate	196
Subsecțiunea I. Constrângerea fizică și constrângerea morală	196
§ 1. Constrângerea fizică	196
§ 2. Constrângerea morală	198
Subsecțiunea a II-a. Excesul neimputabil	199
§ 1. Excesul neimputabil în cazul depășirii limitelor legitimei apărări.....	199
§ 2. Excesul neimputabil în cazul depășirii limitelor stării de necesitate	201
Subsecțiunea a III-a. Minoritatea făptuitorului	202
Subsecțiunea a IV-a. Iresponsabilitatea	204
Subsecțiunea a V-a. Intoxicația	206
Subsecțiunea a VI-a. Eroarea.....	209
Subsecțiunea a VII-a. Cazul fortuit.....	216
Secțiunea a IV-a. Lipsa prevederii în legea penală.....	218
§ 1. Noțiune și cadru.....	218
§ 2. Efecte juridice.....	220
CAPITOLUL IV. ASPECTE GENERALE PRIVIND SANCTIUNILE DE DREPT PENAL	221
Secțiunea I. Preliminarii privind sancțiunile de drept penal	221
§ 1. Noțiunea și caracterele sancțiunilor de drept penal.....	221
§ 2. Felurile sancțiunilor de drept penal.....	222
Secțiunea a II-a. Sanctiunile de drept penal în legislația penală română actuală.....	224
§ 1. Principiile sancțiunilor de drept penal	224
§ 2. Cadrul sancțiunilor de drept penal în Codul penal român.....	227
CAPITOLUL V. PEDEPSELE	228
Secțiunea I. Aspecte generale.....	228
§ 1. Noțiunea și caracterizarea pedepsei.....	228
§ 2. Scopul și funcțiile pedepsei	229
§ 3. Felurile pedepselor.....	232
Secțiunea a II-a. Pedepsele principale aplicabile persoanei fizice	235
§ 1. Preliminarii privind pedepsele principale	235
§ 2. Regimul de executare a pedepselor principale privative de libertate.....	235

§ 3. Detențiunea pe viață	236
§ 4. Închisoarea.....	238
§ 5. Amenda.....	239
Secțiunea a III-a. Pedepsele complementare și pedepsele accesorii aplicabile persoanei fizice.....	247
§ 1. Aspecte generale privind pedepsele complementare	247
§ 2. Interzicerea exercitării unor drepturi	247
§ 3. Degradarea militară	257
§ 4. Publicarea hotărârii definitive de condamnare.....	259
§ 5. Pedepsa accesorie.....	259
Secțiunea a IV-a. Pedepsele aplicabile persoanei juridice	262
§ 1. Cadrul pedepselor aplicabile persoanei juridice	262
§ 2. Pedepsa amenzii aplicabilă persoanei juridice	262
§ 3. Pedepsele complementare aplicabile persoanei juridice în special	264
CAPITOLUL VI. MĂSURILE DE SIGURANȚĂ	268
Secțiunea I. Aspecte generale.....	268
§ 1. Noțiune și caracterizare	268
§ 2. Cadrul măsurilor de siguranță.....	270
Secțiunea a II-a. Măsurile de siguranță în special	270
§ 1. Obligarea la tratament medical	270
§ 2. Internarea medicală.....	272
§ 3. Interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii	274
§ 4. Confiscarea specială	276
§ 5. Confiscarea extinsă.....	282
CAPITOLUL VII. FORMELE INFRACTIUNII	286
Secțiunea I. Considerații generale	286
§ 1. Desfășurarea activității infracționale	286
§ 2. Formele infracțiunii, după fazele de desfășurare a activității infracționale.....	288
Secțiunea a II-a. Actele preparatorii.....	289
§ 1. Noțiune și feluri	289
§ 2. Regimul actelor preparatorii	290
Secțiunea a III-a. Tentativa	291
§ 1. Aspecte generale.....	291
§ 2. Felurile tentativei	296

§ 3. Infracțiuni la care tentativa nu este posibilă.....	300
§ 4. Incriminarea și sancționarea tentativei.....	302
§ 5. Desistarea și împiedicarea producerii rezultatului	304
Secțiunea a IV-a. Infracțiunea consumată	307
§ 1. Noțiune și caracterizare	307
§ 2. Infracțiunea fapt epuizat	308
CAPITOLUL VIII. UNITATEA DE INFRACTIUNE	309
Secțiunea I. Considerații generale	309
§ 1. Noțiunea de „unitate de infracțiune”.....	309
§ 2. Felurile unității de infracțiune.....	309
Secțiunea a II-a. Unitatea naturală de infracțiune	310
§ 1. Infracțiunea simplă	305
§ 2. Infracțiunea continuă	307
§ 3. Infracțiunea deviată	309
Secțiunea a III-a. Unitatea legală de infracțiune.....	316
§ 1. Infracțiunea continuată	316
§ 2. Infracțiunea complexă.....	325
§ 3. Infracțiunea progresivă	330
§ 4. Infracțiunea de obicei	331
CAPITOLUL IX. PLURALITATEA DE INFRACTIUNI	333
Secțiunea I. Generalități privind pluralitatea de infracțiuni	333
§ 1. Conceptul și caracterizarea pluralității de infracțiuni	333
§ 2. Formele pluralității de infracțiuni	333
Secțiunea a II-a. Concursul de infracțiuni	334
§ 1. Noțiune și condiții.....	334
§ 2. Formele concursului de infracțiuni	336
§ 3. Tratatamentul penal al concursului de infracțiuni.....	339
§ 4. Contopirea pedepselor pentru infracțiuni concurente săvârșite de persoana fizică	346
§ 5. Pedepsa în cazul concursului de infracțiuni săvârșite de persoana juridică	350
Secțiunea a III-a. Recidiva	351
§ 1. Aspecte generale.....	351
§ 2. Modalitățile recidivei.....	352

§ 3. Recidiva postcondamnatorie în cazul persoanei fizice	356
§ 4. Recidiva postexecutorie în cazul persoanei fizice	363
§ 5. Tratamentul penal al recidivei în cazul persoanei fizice	367
Secțiunea a IV-a. Recidiva în cazul persoanei juridice	378
§ 1. Recidiva postcondamnatorie în cazul persoanei juridice	378
§ 2. Recidiva postexecutorie în cazul persoanei juridice	379
§ 3. Tratamentul penal al recidivei în cazul persoanei juridice.....	381
Secțiunea a V-a. Pluralitatea intermediară de infracțiuni.....	383
§ 1. Noțiuni, caracterizare și condiții de existență	383
§ 2. Tratamentul penal al pluralității intermediare de infracțiuni	385
CAPITOLUL X. PLURALITATEA DE INFRACTORI	393
Secțiunea I. Aspecte generale privind pluralitatea de infractori	393
§ 1. Noțiuni și caracterizare	393
§ 2. Formele pluralității de infractori	393
Secțiunea a II-a. Participația penală.....	396
§ 1. Aspecte generale privind participația penală	396
§ 2. Autorul și coautorul	400
§ 3. Instigatorul.....	403
§ 4. Complicele.....	407
§ 5. Participația improprie	411
§ 6. Tratamentul penal al participației	414

TITLUL III

RĂSPUNDEREA PENALĂ

CAPITOLUL I. RĂSPUNDEREA PENALĂ – INSTITUȚIE FUNDAMENTALĂ A DREPTULUI PENAL	420
Secțiunea I. Considerații generale	420
Secțiunea a II-a. Principiile răspunderii penale.....	421
§ 1. Noțiunea și cadrul principiilor răspunderii penale	421
§ 2. Principiile răspunderii penale în special	422
§ 3. Principiile răspunderii penale a persoanei juridice	424

CAPITOLUL II. CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ RĂSPUNDEREA PENALĂ	426
Secțiunea I. Aspecte generale	426
Secțiunea a II-a. Amnistia	427
§ 1. Noțiune. Caracterizare și feluri.....	427
§ 2. Efectele amnistiei.....	430
Secțiunea a III-a. Prescripția răspunderii penale	431
§ 1. Caracterizare și noțiune	431
§ 2. Termenele de prescripție a răspunderii penale.....	433
Secțiunea a IV-a. Lipsa plângerii prealabile	440
Secțiunea a V-a. Retragerea plângerii prealabile	444
Secțiunea a VI-a. Împăcarea	446
Secțiunea a VII-a. Medierea	451
CAPITOLUL III. RĂSPUNDEREA PENALĂ A MINORILOR	453
Secțiunea I. Aspecte generale privind sancționarea infractorilor minori	453
§ 1. Prevenirea și sancționarea infracțiunilor săvârșite de minori.....	453
§ 2. Noțiunea și caracterizarea măsurilor educative	454
§ 3. Cadrul măsurilor educative.....	455
Secțiunea a II-a. Măsurile educative neprivative de libertate	456
§ 1. Cadrul măsurilor educative neprivative de libertate	456
§ 2. Aspecte comune măsurilor educative neprivative de libertate.....	457
Secțiunea a III-a. Măsurile educative privative de libertate	459
§ 1. Cadrul măsurilor educative privative de libertate	459
§ 2. Internarea într-un centru educativ.....	459
§ 3. Internarea într-un centru de detenție.....	463
Secțiunea a IV-a. Dispoziții comune	469

TITLUL IV

APLICAREA PEDEPSELOR

CAPITOLUL I. INDIVIDUALIZAREA PEDEPSELOR.....	474
Secțiunea I. Aspecte generale	474
§ 1. Noțiune și cadru.....	474
§ 2. Forme și modalități de individualizare	475

Secțiunea a II-a. Individualizarea judiciară a pedepselor	476
§ 1. Noțiuni și criterii generale de individualizare	476
§ 2. Stări și circumstanțe în cadrul individualizării pedepsei.....	480
§ 3. Circumstanțe atenuante.....	483
§ 4. Circumstanțele agravante.....	490
§ 5. Concursul între cauzele de agravare și de atenuare a pedepsei.....	495
Secțiunea a III-a. Individualizarea judiciară a executării pedepselor	499
§ 1. Aspecte generale.....	499
§ 2. Renunțarea la aplicarea pedepsei	500
§ 3. Amânarea aplicării pedepsei.....	506
§ 4. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.....	515
§ 5. Liberarea condiționată în cazul pedepsei închisorii.....	526
§ 6. Liberarea condiționată în cazul detențiunii pe viață	538
§ 7. Calculul pedepselor	539
CAPITOLUL II. ÎNLĂTURAREA EXECUTĂRII PEDEPSEI	
ȘI A CONSECINȚELOR CONDAMNĂRII	542
Secțiunea I. Înlăturarea executării pedepsei	542
§ 1. Preliminarii despre cauzele care înlătură executarea pedepsei	542
§ 2. Grațierea	542
§ 3. Prescripția executării pedepsei.....	550
Secțiunea a II-a. Înlăturarea consecințelor condamnării prin reabilitare	556
§ 1. Aspecte generale privind reabilitarea.....	556
§ 2. Efectele reabilitării.....	556
§ 3. Trăsături caracteristice ale reabilitării.....	557
§ 4. Reabilitarea de drept.....	558
§ 5. Reabilitarea judecătorească.....	562